

Európska rada

V Bruseli 15. decembra 2023
(OR. en)

EUCO 20/23

CO EUR 16
CONCL 6

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Zasadnutie Európskej rady (14. a 15. decembra 2023) – závery

Delegáciám zasielame závery, ktoré prijala Európska rada na uvedenom zasadnutí.

I. UKRAJINA

1. Európska rada opätovne dôrazne odsudzuje útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine, ktorá predstavuje zjavné porušenie Charty OSN, a znova potvrdzuje, že Európska únia neochvejne podporuje nezávislosť, zvrchovanosť a územnú celistosť Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc, ako aj jej prirodzené právo na sebaobranu proti ruskej agresii.
2. Európska rada pripomína svoje predchádzajúce závery a potvrdzuje neochvejný záväzok Európskej únie, že bude Ukrajine a jej obyvateľom naďalej poskytovať významnú politickú, finančnú, hospodársku, humanitárnu, vojenskú a diplomatickú podporu, a to tak dlho, ako to bude potrebné.
3. Európska únia a jej členské štáty budú naďalej reagovať na naliehavé vojenské a obranné potreby Ukrajiny. Európska rada trvá najmä na význame včasnej, predvídateľnej a udržateľnej vojenskej podpory pre Ukrajinu, najmä prostredníctvom Európskeho mierového nástroja a vojenskej pomocnej misie EÚ, ako aj prostredníctvom priamej dvojstrannej pomoci členských štátov. Európska rada zdôrazňuje nalievavú potrebu urýchliť poskytovanie riadených striel a munície, najmä prostredníctvom iniciatívy „milión kusov delostreleckej munície“, a poskytnúť Ukrajine viac systémov protivzdušnej obrany.

Európska rada vyzýva Radu, aby na základe návrhu vysokého predstaviteľa zintenzívnila prácu na reforme Európskeho mierového nástroja a na ďalšom navýšení jeho financovania.

Európska únia a jej členské štáty sú naďalej odhodlané dlhodobo a spoločne s partnermi prispievať k bezpečnostným záväzkom voči Ukrajine, čo Ukrajine pomôže brániť sa, odolávať snahe o destabilizáciu a odrádzať od aktov agresie v budúcnosti. V nadväznosti na správu vysokého predstaviteľa Európska rada rokovala o budúcich bezpečnostných záväzkoch EÚ voči Ukrajine. Vyzýva vysokého predstaviteľa a členské štáty, aby v rámci Rady pokračovali v práci. Európska rada bude vývoj tejto záležitosti naďalej sledovať.

Pri poskytovaní vojenskej podpory a prijímaní bezpečnostných záväzkov sa bude plne rešpektovať bezpečnostná a obranná politika niektorých členských štátov a budú sa pritom zohľadňovať bezpečnostné a obranné záujmy všetkých členských štátov.

4. Vzhľadom na pokračujúce útoky Ruska na civilnú a kritickú infraštruktúru Ukrajiny Európska únia a jej členské štáty zintenzívnia poskytovanie ďalšej humanitárnej pomoci a pomoci v oblasti civilnej ochrany Ukrajine, ako aj pomoci na zabezpečenie odolnosti jej energetického sektora počas zimy. Európska únia je okrem toho naďalej odhodlaná podporovať v koordinácii s medzinárodnými partnermi oživenie, obnovu a rekonštrukciu Ukrajiny vrátane odminovania a psychosociálnej rehabilitácie.
5. Európska únia a jej členské štáty budú pokračovať vo svojom intenzívnom globálnom komunikačnom úsilí a v spolupráci s Ukrajinou a partnermi zo všetkých regiónov sveta, aby sa zabezpečila čo najširšia medzinárodná podpora pre komplexný, spravodlivý a trvácny mier a pre kľúčové zásady a ciele mierového plánu Ukrajiny so zreteľom na budúci svetový mierový samit.
6. Európska rada opätovne zdôrazňuje svoju výzvu, aby sa v koordinácii s partnermi dosiahol zásadný pokrok v súvislosti s otázkou, ako by sa mimoriadne príjmy súkromných subjektov pochádzajúce priamo z imobilizovaných aktív Ruska, mohli v súlade s uplatniteľnými zmluvnými záväzkami a s právom EÚ a medzinárodným právom nasmerovať na podporu Ukrajiny a jej obnovy a rekonštrukcie. V tejto súvislosti berie na vedomie nedávne návrhy týkajúce sa mimoriadnych príjmov pochádzajúcich z imobilizovaných ruských aktív.

7. Rusko a jeho vedúci predstavitelia musia niesť plnú zodpovednosť za vedenie útočnej vojny proti Ukrajine a za ďalšie najzávažnejšie trestné činy podľa medzinárodného práva, ako aj za masívne škody spôsobené jeho vojnou. Európska rada nabáda na ďalšie úsilie, a to aj v rámci hlavnej skupiny (Core Group), o zriadenie tribunálu na stíhanie trestného činu agresie voči Ukrajine, ktorý by mal čo najširšiu medziregionálnu podporu a legitimitu, ako aj na úsilie o zriadenie budúceho mechanizmu odškodňovania; opätovne zdôrazňuje svoju podporu nástroju Rady Európy, ktorým je register škôd spôsobených agresiou Ruskej federácie voči Ukrajine, ako prvému konkrétnemu kroku v tomto smere. Vyzýva tiež všetky štáty, aby podpísali a urýchlili ratifikovali nový Ľubl'ansko-haagsky dohovor o medzinárodnej spolupráci pri vyšetrowaní a stíhaní genocídy, zločinov proti ľudskosti, vojnových zločinov a iných medzinárodných trestných činov. Európska rada okrem toho znovu zdôrazňuje svoju podporu práci Medzinárodného trestného súdu a odsudzuje pokračujúce pokusy Ruska o oslabenie jeho medzinárodného mandátu a fungovania.
8. Európska rada opätovne naliehavo vyzýva Rusko a Bielorusko, aby okamžite zaistili bezpečný návrat všetkých nezákonne deportovaných a presunutých ukrajinských detí a iných civilistov na Ukrajinu.
9. Európska únia je odhodlaná v úzkej spolupráci s partnermi a spojencami ďalej oslabovať schopnosť Ruska viesť útočnú vojnu, a to aj ďalším posilňovaním svojich sankcií a prostredníctvom ich úplného a účinného vykonávania a predchádzania ich obchádzaniu, najmä v prípade vysokorizikového tovaru. Európska rada víta prijatie 12. balíka sankcií. Víta aj dohodu, ktorá sa dosiahla o smernici o vymedzení trestných činov a sankcií v súvislosti s porušením reštriktívnych opatrení Únie. Európska rada odsudzuje pokračujúcu vojenskú podporu útočnej vojny Ruska, ktorú poskytujú Irán, Bielorusko a KĽDR. Naliehavo tiež vyzýva všetky krajiny, aby útočnú vojnu Ruska nepodporovali materiálne ani iným spôsobom. Európska únia bude pokračovať v intenzívnej spolupráci s partnermi v boji proti ruským nepravdivým naratívom a dezinformáciám o vojne.

10. Európska rada zdôrazňuje význam bezpečnosti a stability v Čiernom mori. Je nevyhnutné, aby bol vývoz obilnín z Ukrajiny udržateľný a aby sa obilniny dostali na svetové trhy. Európska rada podporuje všetko úsilie o uľahčenie vývozu ukrajinských obilnín a iných poľnohospodárskych výrobkov do krajín, ktoré ich najviac potrebujú, najmä v Afrike a na Blízkom východe. Európska rada tiež zdôrazňuje, že je dôležité v plnej miere využívať potenciál koridorov solidarity EÚ, a vyzýva Komisiu, aby urýchlila spoluprácu s členskými štátmi s cieľom navrhnuť nové opatrenia v záujme ďalšieho rozvíjania kapacity koridorov solidarity na všetkých trasách.
11. Európska únia bude naďalej podporovať Moldavskú republiku a Gruzínsko pri riešení výziev, ktorým čelia v dôsledku útočnej vojny Ruska proti Ukrajine.

II. BLÍZKY VÝCHOD

12. Európska rada viedla podrobnú strategickú diskusiu o Blízkom východe.

III. ROZŠIROVANIE A REFORMY

13. Európska rada pripomína Vyhlásenie z Granady a zdôrazňuje, že rozširovanie je geostrategickou investíciou do mieru, bezpečnosti, stability a prosperity. Je hnacou silou zlepšovania hospodárskych a sociálnych podmienok európskych občanov a znižovania disparít medzi krajinami a musí posilňovať hodnoty, na ktorých je Únia založená. Pokiaľ ide o vyhliadky na ďalšie rozšírenie Únie, budúce členské štáty aj EÚ musia na to byť v čase pristúpenia pripravené. Práca na oboch línách by mala napredovať súbežne. Ašpirujúci členovia musia zintenzívniť svoje reformné úsilie, predovšetkým v oblasti právneho štátu, v súlade s princípom zásluhovosti, na ktorom sa zakladá prístupový proces, a s pomocou EÚ. Zároveň je potrebné, aby Únia vybudovala potrebné interné základy a uskutočnila reformy, pričom sa stanovia dlhodobé ambície Únie a spôsoby ich dosiahnutia a budú sa riešiť kľúčové otázky súvisiace s jej prioritami a politikami, ako aj s jej schopnosťou konať. Tým sa posilní EÚ a zvýši sa európska suverenita.

14. Európska rada schvaľuje závery Rady o rozširovaní z 12. decembra 2023. Na základe balíka Komisie týkajúceho sa rozširovania z 8. novembra 2023 Európska rada prijíma tieto rozhodnutia:

Ukrajina a Moldavská republika

15. Európska rada rozhodla o začatí prístupových rokovaní s Ukrajinou a Moldavskou republikou.

Európska rada vyzýva Radu, aby prijala príslušné rokovacie rámce, hneď ako sa podniknú relevantné kroky stanovené v príslušných odporúčaniach Komisie z 8. novembra 2023.

Gruzínsko

16. Európska rada rozhodla tiež o udelení štatútu kandidátskej krajiny Gruzínsku, a to za predpokladu, že sa podniknú relevantné kroky stanovené v príslušných odporúčaniach Komisie z 8. novembra 2023.

Bosna a Hercegovina

17. Európska rada začne prístupové rokovania s Bosnou a Hercegovinou, keď sa dosiahne potrebný stupeň súladu s kritériami členstva.

Vyzýva Komisiu, aby Rade podala správu o pokroku najneskôr v marci 2024 s cieľom prijať rozhodnutie.

Severné Macedónsko

18. Európska únia je pripravená dokončiť úvodnú fázu prístupových rokovaní so Severným Macedónskom, hneď ako táto krajina splní svoj záväzok dokončiť ústavné zmeny, ako sa uvádza v záveroch Rady z 18. júla 2022, v súlade so svojimi vnútornými postupmi. Európska rada vyzýva Severné Macedónsko, aby tieto zmeny urýchlene dokončilo.

Západný Balkán

19. Európska rada opätovne potvrdzuje, že v plnej miere a jednoznačne podporuje perspektívu členstva západného Balkánu v EÚ, a vyzýva na urýchlenie ich prístupového procesu.
20. Európska rada berie na vedomie oznámenie Komisie o novom pláne rastu pre západný Balkán, ktorého cieľom je urýchliť sociálno-ekonomickú konvergenciu medzi západným Balkánom a Európskou úniou na základe prísnych podmienok a nabádať región, aby urýchlil tempo reforiem súvisiacich s EÚ a pokročil v regionálnej hospodárskej integrácii prostredníctvom spoločného regionálneho trhu na základe pravidiel a noriem EÚ.
21. Európska rada je naďalej odhodlaná napredovať v postupnej integrácii medzi Európskou úniou a týmto regiónom už v rámci samotného procesu rozširovania, a to zvrátnym spôsobom a na základe zásluh.

Reformy

22. V kontexte rozširovania Únie si úspešná európska integrácia vyžaduje, aby boli politiky Únie pripravené na budúcnosť a financované udržateľným spôsobom na základe hodnôt, na ktorých je Únia založená, a aby inštitúcie EÚ naďalej účinne fungovali.
23. Európska rada sa bude vnútornými reformami zaoberať na svojich nadchádzajúcich zasadnutiach s cieľom prijať do leta 2024 závery o pláne budúcej práce.

IV. VIACROČNÝ FINANČNÝ RÁMEC NA ROKY 2021 – 2027

24. Európska rada rokovala o revízii viacročného finančného rámca 2021 – 2027, ako sa uvádza v dokumente EUCO 23/23, ktorú dôrazne podporilo 26 hláv štátov alebo predsedov vlád. Európska rada sa k tejto otázke vráti začiatkom budúceho roka.

V. BEZPEČNOSŤ A OBRANA

25. Európska rada v kontexte globálnej nestability, strategického súperenia a bezpečnostných hrozieb zdôrazňuje význam posilnenia európskej bezpečnosti a obrany s cieľom vytvoriť ambicióznú geopolitickú Úniu. Únia musí prevziať väčšiu zodpovednosť za vlastnú bezpečnosť a obranu, postupovať strategicky a zvýšiť svoju schopnosť konať samostatne.
26. Európska rada po zhodnotení práce vykonanej s cieľom implementovať svoje predchádzajúce závery, Vyhlásenie z Versailles a Strategický kompas zdôrazňuje, že na splnenie cieľov Únie, ktorými sú zvýšenie pripravenosti na obranu a spoločné zvýšenie výdavkov na obranu vrátane posilnenia investícií do obrany a rozvoja spôsobilostí, a na dosiahnutie účinného a integrovaného trhu v oblasti obrany je potrebné urobiť viac. Európska rada najmä:
- a) vyzýva na urýchlené vykonanie existujúcich opatrení na uľahčenie a koordináciu spoločného obstarávania a zvýšenie interoperability a výrobnnej kapacity európskeho obranného priemyslu s cieľom doplniť zásoby členských štátov, najmä vzhľadom na podporu, ktorá sa poskytne Ukrajine;
 - b) vyzýva vysokého predstaviteľa a Komisiu, aby v koordinácii s Európskou obrannou agentúrou urýchlene predložili stratégiu v oblasti európskeho obranného priemyslu (EDIS) vrátane návrhu európskeho programu investícií do obrany (EDIP) vzhľadom na potrebu posilniť európsku obrannú technologickú a priemyselnú základňu vrátane MSP a zvýšiť jej inovatívnosť, konkurencieschopnosť a odolnosť;

- c) zdôrazňuje význam ďalšieho rozvoja integrovaného trhu v oblasti obrany s cieľom posilniť cezhraničné dodávateľské reťazce, zabezpečiť kritické technológie a zlepšiť konkurencieschopnosť európskeho obranného priemyslu. Na tento účel by sa mal regulačný rámec EÚ pre odvetvie obranného priemyslu prispôbiť tak, aby sa zvýšila interoperabilita, normalizácia a harmonizácia certifikačných postupov a aby sa umožnili rýchlejšie a pružnejšie opatrenia, najmä pokiaľ ide o verejné obstarávanie;
- d) so zreteľom na ďalšiu výročnú správu o pokroku v súvislosti so Strategickým kompasom a v súlade so záväzkami, ktoré prijali zúčastnené členské štáty v rámci stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO), vyzýva na zintenzívnenie práce s cieľom zvýšiť pripravenosť na obranu a zvýšiť odolnosť a bezpečnosť Únie, a to aj prostredníctvom investícií do obrany, prostredníctvom vojenskej mobility, pravidelných taktických cvičení, posilnenia bezpečnosti vesmírneho priestoru, boja proti kybernetickým a hybridným hrozbám, riešenia manipulácie s informáciami a zasahovania zo zahraničia (FIMI) na základe nedávno vytvoreného súboru nástrojov, ktorý obsahuje aj možnosť preskúmania nových reštriktívnych opatrení, ako aj posilnenia spoločného rozvoja spôsobilostí potrebných na vykonávanie celej škály misií a operácií, najmä prostredníctvom implementácie kapacity rýchleho nasadenia EÚ;
- e) vyzýva na posilnenú úlohu skupiny Európskej investičnej banky pri podpore európskej bezpečnosti a obrany, vychádzajúc pritom zo strategickej európskej bezpečnostnej iniciatívy tejto banky;
- f) vyzýva na pokračovanie práce na posilnení nového Paktu o civilnej SBOP vzhľadom na závery Rady o civilnej SBOP z 11. decembra 2023.

27. Silnejšia a spôsobilejšia Európska únia v oblasti bezpečnosti a obrany pozitívne prispeje ku globálnej a transatlantickej bezpečnosti a bude dopĺňať NATO, ktoré zostáva základom kolektívnej obrany jeho členov. Tým nie je dotknutý osobitý charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov, pričom sú tým zohľadnené bezpečnostné a obranné záujmy všetkých členských štátov.

VI. MIGRÁCIA A INÉ BODY

Migrácia

28. Európska rada viedla strategickú diskusiu o migrácii a vzala na vedomie nedávny list predsedníčky Európskej komisie.
29. Európska únia bude naďalej sledovať komplexný prístup k migrácii, v rámci ktorého sa spájajú posilnená vonkajšia činnosť, vzájomne prospešné komplexné partnerstvá s krajinami pôvodu a tranzitu, riešenie základných príčin migrácie, príležitosti na legálnu migráciu, účinnejšia ochrana vonkajších hraníc EÚ, rozhodný boj proti organizovanej trestnej činnosti, obchodovaniu s ľuďmi, prevádzachtvu a inštrumentalizácii migrácie ako hybridnej hrozby, ako aj zintenzívnenie návratov.

Hybridné útoky

30. Európska rada dôrazne odsudzuje všetky hybridné útoky vrátane inštrumentalizácie migrantov tretími krajinami na politické účely a je naďalej odhodlaná zabezpečiť účinnú kontrolu vonkajších hraníc EÚ. Európska únia je odhodlaná bojovať proti prebiehajúcim hybridným útokom na svojich vonkajších hraniciach, ktoré začali Ruská federácia a Bielorusko.

COP 28

31. Európska rada víta úspešné ukončenie konferencie OSN o zmene klímy COP 28 a prvé globálne hodnotenie Parížskej dohody, najmä dohodu o urýchlenní znižovania emisií smerom k uhlíkovej neutralite do roku 2050 a dohodu o znížení globálnych emisií o 43 % do roku 2030 a o 60 % do roku 2035 v porovnaní s úrovňou v roku 2019, a to v súlade s najlepšimi dostupnými vedeckými poznatkami, aby sa cieľ 1,5 °C udržal na dosah. Víta tiež dohodu všetkých strán o odklone od využívania fosílnych palív v energetických systémoch.

VII. VZŤAHY MEDZI EÚ A TURECKOM

32. Európska rada berie na vedomie spoločnú správu vysokého predstaviteľa a Európskej komisie o súčasnom stave vzťahov medzi EÚ a Tureckom a k tejto otázke sa vráti na jednom z nadchádzajúcich zasadnutí Európskej rady.

VIII. BOJ PROTI ANTISEMITIZMU, RASIZMU A XENOFÓBII

33. Európska rada je vážne znepokojená nedávnymi alarmujúcimi incidentmi a opätovne čo najdôraznejšie odsudzuje všetky formy antisemitizmu a nenávisti, neznášanlivosti, rasizmu a xenofóbie vrátane nenávisti voči moslimom. V tejto súvislosti pripomína akčný plán Európskej únie proti rasizmu a európsku stratégiu pre boj proti antisemitizmu a podporu židovského života, ktorých urýchlené vykonávanie je pre bezpečnosť židovských komunít zásadné.

IX. STRATEGICKÝ PROGRAM

34. V nadväznosti na neformálne zasadnutie v Granade a následné konzultácie a so zreteľom na dlhodobé ciele, ktorými sú posilniť Úniu a pripraviť ju na privítanie nových členov, bude Európska rada pokračovať vo svojej práci na novom strategickom programe, vymedzí priority Únie a spôsoby ich dosiahnutia v nadchádzajúcich rokoch a poskytne Únii usmernenia počas nasledujúceho inštitucionálneho cyklu. Budúci strategický program prijme do leta 2024.
-